

Laudáció Dr. Gáll Ferencné Gróh Ilona zenepedagógus,
a Ringató zenei nevelési program megalapítója tiszteletére,
a Magyar Örökség Díj átadása alkalmából

„Az anya nemcsak testét adja gyermekének, lelkét is a magáéból építi fel, [...] nem is a gyermek: az anya születése előtt kilenc hónappal kezdődik a gyermek zenei nevelése” – mondta Kodály Zoltán, kijavítva saját korábbi, híressé vált kijelentését. Valóban, ahhoz, hogy az anyának legyen mit átadnia gyermekének, már neki is birtokolnia kell e lelki kincseket: dalokat, mondókákat, verseket, ölbéli játékokat, amelyek közös élménye majd valamilyen titkos, elszakíthatatlan szállal köti őt össze gyermekével. A ritmusok, dallamok, érintések, játékos mozgások, kacagások együtt megélt öröme segíti a szülőt abban, hogy ki tudja fejezni a gyermeke iránti gyöngédségét, és éppen ezekben a boldog pillanatokban teremődik meg a gyermek biztonságérzete, belső harmóniája, sőt identitása: hazájához, nemzetéhez, kultúrájához való kötődése is. A gyermek lelkében összegyűlnek e kincsek, képessé teszik őt arra, hogy később is minél több örömteli, önfeledten boldog pillanatot éljen át, és amikor a gyermek felnő, mindezt ő is szívből adja tovább saját gyermekének.

Csak hogy ehhez ennek a láncnak folyamatosnak kell lennie. A világ úgy változott, úgy változtatták meg bizonyos erők, hogy közben e lánc elszakadt. A mai szülők közül sokan már nem hozták magukkal e kincset érő emlékeket a saját gyermekkorukból, nekik már nem, vagy csak keveset énekeltek, dúdoltak, mondtak versikéket, velük már alig játszottak ölbéli játékokat a szüleik. Mit is tudnának továbbadni? Ahhoz, hogy valaki ezt a széttört láncot újra össze tudja kovácsolni, meg tudja javítani, sőt, az e fajta hagyományozást nemcsak a saját hazájában, hanem más országokban is újra természetessé tudja tenni, különleges adottságok kellene. Tudás, tehetség, karizma, szervezőkészség, de leginkább elhivatottság, lelkesedés, szeretet. Hit abban, hogy a világ újra boldogabbá tehető.

Az, amit Dr. Gáll Ferencné Gróh Ilona zenepedagógus 1991-től kezdve, az elmúlt 30 év alatt a Ringató zenei nevelési programmal megteremtett, túlzás nélkül nevezhető csodának. Modern világunkban, dacolva a lehúzó erőkkel, visszaadta az édesanyáknak és édesapáknak azt az elfeledettnek tűnő tudást és készséget, ami korábban, a paraszti életformában természetes volt. A Ringató programnak köszönhetően ma itthon és külföldön szülők százezrei, talán milliói énekelnek újra gyerekeiknek, gyerekeikkel. Gróh Ilona megteremtette ennek hátterét: nemcsak a módszert dolgozta ki, hanem fiatal, tehetséges zenepedagógusokat megtanított ennek alkalmazására is (köztük saját lányát, aki valóságos östehetség ebben, de hát neki volt módja ezt már 9 hónappal a születése előtt magába szívni),

megkereste a foglalkozásokat befogadó intézményeket, tanfolyamokat és előadásokat tart, és a sorra megjelenő, bájosan illusztrált könyvek, a hangfelvételek és filmek segítségével bőségesen ellátja a fiatal szülőket kincs-alapanyagokkal is: a dalok kottájával, szövegével, a játékok leírásával, hangzó és látható formájával. Azért nevezem ezeket kincs-alapanyagoknak, mert igazi kincsekké akkor válnak, amikor az Ilona és tanítványai által megteremtett oldott, varázslatos légkörben a közös éneklés, játék megtörténik. Amikor a gyermeki szemek hatalmasra tágulnak a várakozásban és az örömben, amikor gyöngyöző kacajokkal telik meg a terem. Amikor megszületik a közös élmény.

Látszólag a Ringató a 3 éven aluli, vagyis bölcsődés korosztálynak szól, elsősorban értük jött létre, de ez csak áttételesen igaz. Valójában a szülők azok, akik tanítást, vagy inkább mintaadást kapnak arról, hogyan kezdődhet meg a családban a zenei nevelés, és ezáltal a gyermek érzélemvilágának gazdagítása. A komplex belső világból aztán sok-sok jó fakad: fejlődik a beszédképesség és a beszédértés, a kreativitás, az egyensúlyérzék, a mozgásképesség, a másokra való odafigyelés képessége, és még felsorolhatatlanul sok minden, ami szükséges ahhoz, hogy az életben megálljuk a helyünket.

Az, hogy a szülők igazi élményt kapjanak, legalább olyan fontos, mint a kisgyerekek élménye. Mert a szülő nemcsak a dalt, a versikét, a népi mondókát adja tovább, hanem saját örömét, saját, boldogságra való képességét is. Az ismétlések során a tanulás észrevétlenül történik, nem a teljesítmény a lényeg, hanem a közös játék és éneklés, amely formálja a szülő és a gyerek személyiséget, önbizalmat ad, erősíti a családi összetartozás érzését, és éppen ezáltal alapot ad a boldog társas kapcsolatoknak. Miközben e gyönyörű továbbhagyományozás zajlik, igazi, összetartó közösségek alakulnak. A szülők, akik néha kisebb, néha viszont akár ezres létszámban, a szőnyegen ülve, éneklés, tapsikolás közben összekacagnak a babájukkal, egymásra is rámosolyognak, a többiek örömének is örülnek. Megélik az egység élményét. És akik tudnak együtt énekelni, együtt nevetni, azok a nehézségekben is számíthatnak egymásra, azok sohasem maradnak magukra.

Felmérhetetlen, amit a Ringató programmal Gállné Gróh Ilona adott országnak-világnak. A Magyar Örökség Díj nála a lehető legméltóbb helyre kerül. Isten éltesse sokáig Ilonát, tanítványait és a Ringató programban annyi örömet adó és kapó szülőket és kisgyerekeket!

2021. szeptember 15.

Solymosi Tari Emőke
zenetörténész,
az MMA rendes tagja